

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi și Duminică.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe șiese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu sêu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 76.

Duminica, 21 Septembrie 3 Octobre

1880.

Brasiovu 20 Septembrie / 2 Octobre.

Midiloculu celu mai de capetenia spre a ajunge la o buna intielegere, diceamu in numerulu trecut, este press'a. — „Press'a este cea mai mare creatiune a seculului alu XIX-lea... ea iea parte la tôte, ea nobilitéza și maresce tôte luptele spirituale și politice, ea servește popóreloru spre lumina și dreptului loru spre aperature... Cu aceste cuvinte a salutatu demnulu presiedinte alu camerei belgiane pe reprezentantii pressei adunati in Brusel'a spre serbatorirea aniversarei a 50-a a independentii Belgiei.

Amu sciutu noi óre se apretiamu in destulu marea missiune ce trebuia se-o aiba press'a și pentru desvoltarea nóstra sprituála, ear' mai cu séma pentru luptele nóstre politice? Ce amu facutu noi Romanii din Transilvania și Ungari'a pēna acuma pentru redicarea pressei, care avea se fia sentinel'a neobosita, argusulu cu o mīia de ochi, consciința poporului nostru?

Este dorerosu pentru noi a marturisi, cā n'amu potutu trece pēna acuma peste primele inceputuri ale unei presse nationale, asia cā de doue diecenii incōce abia potemu se inregistramu unu progressu pe terenulu celei mai mari creatiuni a seculului alu IX-lea. Care este caus'a acestei stagnari, ne-an lipsitu óre medilócele spre a ne inaltia press'a la nivelulu timpului de adi, séu amu fi avutu medilócele dér' n'amu sciutu se le intrebuintiamu?

Cestiunea din urma ne pōte dá multa materia de ganditu, in totu casulu ea nu se pōte deslegá fara cā o mare parte a vinei se cada si in sarcina nóstra, nu numai intr'a impregiariloru. Noi puneamu vin'a numai pe unulu séu altulu dintre conducetori candu vedeamu clatinandu-se spiritulu solidaritatii nóstre nationale, candu confusiunea și descuragiarea spargea sirurile luptatoriloru nostri si nu ne intrebamu niciodata, déca press'a nóstra era la inaltimea ei si déca micela foi, ce le aveamu, cu medilócele loru restrinse, pe langa tōta silintia ce si-ar' fi dat'o, poteau se corespunda mariloru pretensiuni ale momentului? Unde ar' trebui se sté adi press'a nóstra cā se pōta cere dela ea se véda totu, se scie totu, se iea parte la tōte, se lumineze astfelu poporulu și se-i apere cu succesu drepturile?

Inse scopulu nostru de astadata nu este de a cercetá pe ce trépta se afla press'a nóstra, ci, avendu in vedere necessitatile momentului, voimu numai se aratamu, cā nici press'a ce-o avemu, asia cum o avemu, nu se bucura de acea sustinere, care ar' fi neaperatu de lipsa, déca este se ne asceptamtu la vr'unu resultatu favorabilu pentru intielegerea dintre noi si pentru grelele lupte ce ni le impune sentiulu de conservare propria.

In pressa trebuie se se oglindeze vieati'a nationala a unui poporu. Ei bine, ce icóna vomu capetá, déca tocmai cei ce sunt mai multu chiamati si indatorati a sustiené organele nóstre nationale voru fi cei mai indiferenti față de ele? Este o aparintia intristatōre, cā tocmai din cerculu aceloru inteligenti, cărora le incumba in prim'a linea sarcina de a luptá pentru drepturile poporului, diaristic'a nóstra intimpina celu mai micu spriginu.

Intr'unu punctu esista la noi o uniformitate. Toti critica, toti găsescu scaderi ici si colo si constata lipsele nóstre si in privint'a pressei. Puçini se intréba inse déca sunt abonati la vr'unu diaru romanescu. Multi se mira, cā diaru cel'a séu cela nu publica nimicu despre vr'unu evenimentu séu altulu importantu din diferitele localitati ale patriei, nimenea inse nu intréba, déca a insciintiatu cineva pe diaristi despre acelu evenimentu. In diarele nóstre pōte se apara articuli ei mai frumosi si folositori, ce folosu déca ei nu sunt cetiti si judecati cum se cuvine? De alia

parte cineva pōte se aiba ideile cele mai bune, ce folosu inse déca nu le impartasiesce cu intregu publiculu prin organulu pressei?

Nu voimu se scriemu pro domo, ci in interessulu stabilirei unei intielegeri bune generale intre factorii poporului nostru le dicemu tuturoru: Spriginiti press'a vōstra nationala, intrati in contactu mai strinsu cu ea, faceti ea se fia in a-deveru espressionea fidela a dorintieloru, semtieminteloru și a decisiuniloru vōstre, cāci numai atunci ea va poté se si implinésca, celu puçinu in in parte, grav'a problema, ce-i incumba!

Cronic'a evenimentelor politice.

Kossuthianii dela „Ellenzék“ din Clusiu, reproducēdu ceea ce amu disu in numerulu nostru antepenultimu cu privire la program'a d-loru, ne intréba cam superati, cā, déca nu ne place cā statulu se fia numai alu Maghiariloru și pentru Maghiari, ce dorimu? — Ei bine, déca mai inainte le-amu facutu complimentulu, cā au doveditu mare sîretia in redactarea punctului privitoriu la „egalitatea de dreptu“, față de nationalitati, astadi ne aflamu cu parere de reu constrinsi de a marturisi cā, intrebarile, ce ni le punu, sunt fōrte naive, déca nu voimu se admitemu, cā ar' fi de rea credintia.

Audi acolo! Noi Romanii se dorimu alteceva decâtu dorescu cei dela Ellenzék!? Acést'a este o mare cutezare, cāci domni Kossuthiani asia intielegu „jogegyenlőség-ulu“, cā numai nati'a maghiara se aiba dorintie, numai ei se dispuna ear' noi se ne multiamu cu ceea ce facu ei pentru noi, fara a mai dice nici cāru!?

Fia dér', ne-amu invoi pōte si la aceea, cā rass'a maghiara se monopolizeze tōta vieati'a din statu, inse numai sub o conditiune: se ié atunci Maghiarii asuprasi de a plati totu numai ei singuri si darile pentru noi si de a aperá asemenea singuri tiér'a in casu de periculu. Pe cātu timpu se va cere inse dela noi, se portauu impreuna cu Maghiarii in egala mesura sarcinele statului, trebuie cu dreptu se ni se ierte celu puçinu a „dori“, cā se fimu impartasii si la folócele, ce le pōte aduce; déca suntemu buni de a portá in modu solidariu pagub'a, trebuie se ni se lase, ceva macaru, si din cástigu. Candu statulu infiiintieza scoli maghiare din cotributiunile, ce le platescu si Romanii si Sasi si Serbii, atunci credem, este mai multu de cātu dreptu, este ecuitabilu, a pretinde cā cu medilócele statului se se redice si pentru peporulu romanu, serbu si sasu scóle romanesce serbesce si sasesci. Asia intielegemu noi egalitatea de dreptu si déca domni dela „Ellenzék“ pretindu si ei cā scopulu statului se fia si se remana numai intarirea rassei maghiare, ne dovedescu nu cā noi, ci cā densii sunt acei'a, cari nu potu esi din circulu vitiosu alu maghiarismulu ingamfatu si scurtu vedietoriu.

Fōrte importanta este disput'a ce s'a incinsu intre ministrulu de instructiune ungurescu Trefort si archiepiscopulu Iosifu Samassa dela Erlau (Agri'a) din incidentulu, cā d. Trefort a cerutu cā se se casseze mai multe academii de drepturi unguresce, intre cari si cea dela Erlau. Archiepiscopulu intr'o scrisóre lunga combate aspru metod'a invetiamentulu in Ungari'a, cu deosebire cea dela facultatea de dreptu din Pest'a. Vomu reveni la ea. „Egyetértés“ dice cā ataculu archiepiscopulu Samassa si mai multu inca suspitiunarele, ce s'au redicatu in pressa contra administratiunei ministrului, ar' fi sdruncinatu positiunea ministrului Trefort, asia cā cercurile competente ar' fi decisu demissionarea lui. — Se anunția cā d. Trefort inca in tōm'n'a acést'a voiesce se presente dietei proiectulu de lege privitoriu la scólele medie.

In siedinti'a dietei ungare dela 28 Sept. a. c. ministrulu-presiedinte Tisza a respunsu la interpelarea deputatulu Kossuthianu Miklos, privitōre la lig'a antisemitica, declarandu, cā pēna acuma nu s'au prezentatu guvernulu spre incuviintiare nici unu feliu de statute ale reuniunei antisemitice; déca vr'o reuniune de feliu acest'a ar' avé de scopu a atitiá ura intre nationalitati si confessiuni séu de ar' fi contrara legiloru, guvernulu ar' denegá incuviintiarea statuteloru ei. Camer'a a luat acestu respunsu la cunoscentia. „Cestiunea evreésca, provocata prin agitarile deputatulu Istoczy, a remasu asia dér' in supenso.

Interessantu este modulu, cumu intielege „Pesti Naplo“ solutiunea cestiunei evreesce in Ungari'a „Doue imputari i se facu Evreismulu — scrie numit'a fōia — cā cu camatari'a lui ruinéza pe multi luandule proprietatea si cā este germanu.“ Celu mai capitalu reu ilu afla „P.N.“ in impregiarerea, cā o parte mare a Evreiloru nu se maghiariséza. O parte fōrte mare a evreiloru dela Posoniu pēna la Sigetulu Marmatiei e germana, si multi dintre ei nu semtu unguresce, ci le e doru de Vien'a... Acesti'a vorbescu in familieloru nemtiesce, predica in templele loru nemtiesce, pōta comerciulu nemtiesce, firm'a, catastrofele, corespondinti'a le e nemtiesca si in intru, 95 de procentu din politiele scrise in capitala sunt germane s. a. Ne dóre, cā o parte a Evreiloru este germana si acést'a e cestiunea jidovésca in Ungari'a... Sē se faca toti Evreii maghiari si cestiunea evreésca este resolvata spre multiamirea tuturoru.“ — Credemu, cā in casulu din urma anevoiu, poporulu tieranu se va semti mai usiuratu, déca proprietatea lui va fi venduta pe bas'a unei politie scrise unguresce de cātra camatariu evreu. Inse unii ómeni tienu, cā véculu minuniloru se va mai reintōrce, si pōte, cā toti Evreii, cari voru vorbi si voru semti unguresce, se voru lasá de camataria.

Pentru cā cineva se capete o idea despre miseria ce domnesce in tiéra la noi si pe terēmulu a dmiuistratiunei comunale se cetésca numai ceea ce scrie diaru „Fortschritt“ (Progressulu), ce apare in Alb'a-Iulia, despre giurstarile economice ale acestei comune. Cu ocaziunea restituirei in postu a primariulu Csoma, care a fostu suspendatu si trasu in cercetare criminala, scrie numit'a foia:

„Doue casuri sunt remarcabile. Unulu privesce bilantiulu din anulu 1876. In acést'a, se arata cā in cassa se afla mai multe mii de florini si totusi amplotatii orasiulu au remasu pe atunci câteva luni fara salariu, din simpl'a causa, cā in fapta nu se aflá nici unu cruceriu in cassa, ceea ce inse n'a impedecatu pe comisiunea revedietōre, in a careia frunte se afla canoniculu Fr. Barts inca si astadi, de a pune clausul'a aprobare pe socoteli. Nu intielegemu cum in urm'a unei esaminari conscientiōsa, s'a potutu intemplá asia ceva. Alu doilea casu privesce lucrarea celoru doue comisiuni revedietōre esmise din partea comitatulu, cari s'au departatu de aci fara nici o isprava, din causa, cā față de giurstarile triste ce le-au gasitu aci, le-a fostu cu neputintia a corespunde sarcinei primite. Cine se va mirá dupa tōte astea déca va aflá, cā veniturile orasiulu Alb'a-Iulia, cari inca inainte cu 10 ani se urcau la 60,000 florini, au scadiutu aprōpe numai la jumetate si cā chiaru si jumetatea acést'a apare mai multu decâtu imaginariu prin faptul intristatoriu, cā nu se potu plati dintr'insa salarieloru functionariloru, cari facu cu totul voo 10,000 florini.“

Toti recuncscu — dice „Deutsche Ztg.“ — cā Austri'a are o missiune in Orientu; numai cestiunea, cumu se 'si esserceze aceea missiune, a provocatu o viaa cërta formandu-se trei partide diferite, fiacare cu o programa formulata. Partid'a Turcofililoru cere, cā Austri'a se se

intrepuna cu toate fortiele ei pentru Pórta; ea declara, cã salutea Austriei este strinsu legata de existentiã imperiului otomanu. Se pôte óre, cã o cauza perduta se mai ofere bas'a unui calculu seriosu politicu? A dou'a partida este aceea a Anecisionistiloru, care recunósce, cã Turci'a nu se pôte tiené, dér' conchide de aci falsu cã Austri'a trebuie sè se puna singura in loculu turbanului. Anecisionistii recomanda politicã promenade-loru militare fia si pèna la Constantinopolu, fara a se gandi, cã Austri'a ar' avé se se bata pe drumu cu vreo siése rivali, lasandu tóta grija in sarcin'a „norocului proverbialu“. In fine exista in Austri'a o mare partida economica, care se feresce si voiesce se fãrãscã tiér'a de ilusiuni si de aventuri. Acést'a partida primescã devis'a lui Gladstone: „Nu ve atingeti“ si dorescã se-o primescã tôte poterile; ea este in contra oricarei politice de impartitã si contra politice de ocupatiune costisitoare; ea recomanda Austriei, cã se nu impedece popórele orientale in liber'a lorã dezvoltare culturalã, cã se desarmeze neincrederea si ostilitateã lorã printr'o politica franca si neinteresata si cã se folosescã influentiã ce si-o va castigã astfelu numai in folosulu seu economicu.

„Noi“, adãnge „Deutsche Ztg.“, „ne tienemu de partidã din urma, noi suntemu de parere, cã marele processu orientalu nu se mai pôte opri in dezvoltarea s'a si cã s. e. nici-o putere nu va mai impedeã uniunea ambeloru Bulgariu. Potut'au poterile se impedece uniunea Moldovei cu Valahi'a? Si óre Austri'a are misiunea de a face servicii Pórtei? . . . Numai munc'a austriaca pôte face anecisionu in Orientu. Principele Bismarck a recunoscutu acést'a si de aceea a incheiatu aliatiã cu Austri'a, pentru cã se facã se participe si Germani'a la anecisionile pacinice in Orientu. Genialulu barbatu de statulu germanu viséza de o mare federatiune economica a Europei centrale, care se nu cuprinda in sine numai pe Austri'a si Germani'a, ci si tierile libere din Balcani si sè se estinda dela Nordulu celu rece pèna la Levant'a in floritóre, dela Marea Ostica pèna la Marea Egea si la Pontulu Euxinu. . .“

Acést'a ar' insemná nu mai puçinu decâtã cucerirea economica a Orientului, Germani'a pèna la Marea Egea si la Marea Nègra. Visulu prussaciloru este destulu de gaudiosu si demnu de genialitateã unui Bismarck. Germani'a flamanda isi intinde ghiarele asupra Orientului „in floritoru“ si acést'a politica „economica“, o numescã cei dela „Deutsche Ztg.“ „desinteressata.“ —

Principele de Bismarck, de candu a luat portofoliulu de comerciulu in mana, pe langã visurile ce le are despre o „mare confederatiune economica“ se ocupa si cu deslegarea unoru probleme practice pentru Germani'a, care, scie elu prea bine, 'i voru aduce mai multu folos, cã visurile. Asia desvólta cancelariulu intr'o scrisóre a s'a proiectulu unui senatu economicu, compusu din reprezentantii industriei, ai comerciului si ai agriculturii, care se fia unu felu de parlamentu preliminaru in cestiuni economice. D. de Bismarck face pregatiri de reformè radicale si grele, cã si candu amu avé se ne asteptamu de aci incolo inca la o pace lungã. Crede in adevèru cancelariulu germanu, cã se va poté sustiené pacea, pèna 'si va terminã densulu reformele? Ce folosu, cã se facu economii, dèca budgetulu armatei cresce mereu si inghite deodata totu, cã unu burete?

Afacerea cestiunii Dulcigniei va se provóce inca mari incurcãturi. Se adevèresce, cã actiunea flotei a fostu deocãmdãtã amanatã. Se anuntia, cã comandantulu trupeloru turcesci Rizapasi'a, in convorbirea s'a cu Lord Walter Kerr, a declarat, cã elu ar' trebui se considere de unu actu de ostilitate, dèca Muntengrenii ar' trece peste fruntaria. Muntengrenii in momentul din urma s'au cugetatu altfelu si s'au decisu a nu face nici unu pasu, pèna ce nu le va veni Europ'a in ajutoriu. Hotãrirea acést'a este fòrte intielèpta si precauta.

Erã posibilu, cã Muntengrenii, atacandu óstea dela Dulcigno, se fia respinsi cu mari perdiri, bombardamentulu flotei puçinu de totu le-ar' fi potutu folosì. Se potea intempla, cã in urm'a unui asemenea desastru Muntengrenii se mai pèrda si din ceea ce posedu acuma. A fostu dér' fòrte intielèptu din partea lorã a cere pentru antaiu ajutoriu dela marile poterì, apoi a pretinde dela ele intreprinderea lorã: ea nu va amenintiã nici posesiunea actualã nici pretensiunile de dreptu ale principatului. Declaratiunea lui Riza-pasi'a, si banuelile Muntengriniloru, au facutu sè se amanè

actiunea flotei, deórece sint de lipsa noui negociari. Se assigura, cã Muntengrulu nu va intreprinde nimic, pena ce poterile semnatarie de tractatulu dela Berlinu nu voru fi luat hotãriri nòue. Muntengrenii sunt de parere, cã Europ'a are de a se ingriji pentru cedareã teritoriulu, ce li s'a adjudecatu. Logica naturalã si senatòsa acést'a! Nu se prea potrivecã inse in cadrulu „diplomaticu“ alu actiunii. Poterile ar' fi doritu, cã giutea Cernagortiloru se le scota de astadãta castaniile din spudia. Timpurile inse s'au schimbatu si popórele orientale, se pare, totu au invetiãtu ceva din patianile de pèna acuma.

In Cetinie se tienu consiliuri peste consiliuri; negresitu, cã Russi'a le influentiéza mai multu decâtã ori-ce alta putere si prin urmare se pôte presupune, cã declaratiunea muntengreãna este earasi o intriga a diplomatiei russesci. Ce-o se facã acuma marile poterì intravòru ele óre in curs'a ce li se punè Sultanulu a provocatu categoricu pe reprezentantulu seu dela Cetinie se plece de acolo, indatã ce Muntengrenii ar' porni spre Dulcigno. Pórta nu mai ascunde dér' mãtiã in sacu, ci acuma se opune pe facia. Momentulu este fòrte criticu si pôte, cã „actiunea comunã“ a poteriloru sè facã unu teribilu fiasco, care va fi preludiulu unui resbelu europeanu.

Firulu telegraficu ne aduce din Rom'a scirea sensationala, dupã care betranulu Giuseppe Garibaldi si fiulu seu Menotti Garibaldi au demissionatu cã deputati, declarandu, cã nu voiescu se ié parte la legislatiune intr'o tiérã, unde libertateã se calcã in pecióre si unde legea se intrebuintéza numai, spre a scuti libertateã Iesutiloru si a altoru inimizii fi libertatii italiene. Se dice, cã la acestu pasu se fi datu ansã intimatiunea judecatorésca, ce a primit'ò ginerele lui Garibaldi, generalulu Canzio, contiendenu provocarea, cã sè se supuna pedepsei ce i s'a dictatu.

Diarulu „Globe“ din Londra sustiene, cã guvernulu russescu ar' fi datu ordinu, cã flota russã se erneze in Sebastopolu, nu in Nicolaiev, si cã in diferite porturi din suduã Russiei sè se adune mari provisiuni de carbuni pentru nãile de resbelu.

Cestiunea dunareana.

„La Correspondance autrichienne“ publica urmãtoarea Nota ce i se comunica :

„Neue freie Presse“ consacra spre combaterea Memoriiului guvernului romanu, dupã cum numescã acestu diaru pe dreptu sèu pe nedreptu actulu asupra cestiunii dunarene, pe care 'l-ati publicatu, unu articulu de fondu fòrte seriosu si fòrte bine scrisu. Nu voi relevã de cãtu numai cate-va parti din celu. „N. fr. Presse“ comentéza cum 'i vine bine articolulu 55 din tratatulu dela Berlin, care nu vorbesce de locu despre o comisiune micstã compusa din Statele riverane dela Dunarea de Josu si din Austro-Ungariã numai; apoi legãndu-se de articolulu 53 din același tratatu, citatulu diaru pretinde, cã competentia comisiunii europene dela Galati nu se intinde pèna la Portile de feru si cã trebuie pria urmare o nouã comisiune dela Isaccea pèna la aceste Porti de feru. „N. fr. Presse“ nu respectã testulu articolului 55, care dispune, ca regulamentele dela Portile de feru pèna la Galati voru fi elaborate de comisiunea europeanã asistatã de delegatii Stateloru riverane, si prin urmare isi intinde in realitate atributiunile sale suverane pèna la Portile de feru.

„Astu-felu dér', solutiunea propusa de Memoriu este conformã cu liter'a si spiritulu actualulu dela Berlin. „N. fr. Presse“ vede in acést'a o neincredere, apoi proverbialu dice, cã neincrederea este mum'a sigurãntiei. Citatulu diaru atribue acést'a neincredere politice de ocupatiune; aci are dreptate. Nimeni nu pôte sè se mai încrèda in politicã de neinteresare a Austro-Ungariei, candu a vedut'ò odatã lucrãndu a nimò domini in Bosni'a si Herzegovina, pe care tratatulu dela Berlin i-a datu dreptulu se le ocupe si se le administreze pentru Pórta numai si numai in interesulu pacii si alu Turciei chiaru. „N. fr. Presse“ crede, cã ruptòrea intielegerii cordiale dinóre Romani'a si Austro-Ungariã va fi vatamatòre mai alesu pentru Romani'a. Acést'a este o apreciare. Dér' „Deutsche Zeitung“ de ieri reclama dictatur'a asupra Dunarii in interesulu economicu alu Austro-Ungariei si reproducèndu cã alu seu unu argumentu capitalu din Memoriu, a-

cestu diaru striga : „Alu nostru, alu nostru numai transitulu pe Dunarea de Josu?“ Trebuie se marturisimu dér', cã Romani'a, Serbi'a, Bulgari'a suntu pe deplinu insciintiate si cã dreptulu si interesulu le comãda de a se asigurã pentru viitoriu.

„N. fr. Presse“ vorbesce necontentitu de interesele de trãsitã ale Austro-Ungariei, dér' statisticã constata, cã esportatiunea porturilor france dela Dunarea de Josu, sub pavilionulu austriacu, nu este reprezentatã in 1879 de cãtu prin 87 vapòre, 18 vase cu panze (105 cu totulu) si prin 48,817 tòne, dintr'unu totalu de 700 vapòre, 1162 vase cu panze si 700,463 tòne. Eacã proportiunea intereseloru, si dèca „N. fr. Presse“ respunde la acéstã prin dreptulu la suprematiã, apoi acést'a este unu argumentu din punctu de vedere politicu, si cuventulu de „paziti-ve“, nu va fi de cãtu si mai bine intielesu.“

Totu „Correspondance autrichienne“, publica o relatiune telegraficã din Bucuresti, din care estragemu urmãtoarele :

„Nu primiti dér' de cãtu cu neincredere telegramele ce vi se tramitu — fia chiaru d'aci — si care ve spunu despre schimbãri ministeriale, despre desaprobarea Memoriului de catra principele Carolu, despre redicarea Romãniei la rangulu de regatu, despre regularea successiunii la tronul etc. Telegrafulu este cã si istoriã: adversarii unei intielegeri intre noi si d-v. se servã de densulu de preferintia, spre a'si poté imprãstiã mai lesne aceste inventiuni. Cãtu despre Memoriu, conclusiunile lui suntu aprobate in unanimitate; si „Press'a“, organulu d-lui Boerescu, si „Romanulu“, organulu d-lui Bratiãnu declara, cã adevãra la Memoriu: ultimulu din aceste diare adãnge, cã are o prea mare incredere in simtiementulu de echitate alu Austriei, cã se admitã „cã ea va mantiené anteproiectulu.“

„Romanulu“ de Mercuri in articolulu seu de fondu revine asupra cestiunii dunarene si dice, cã „ante-proiectulu“ austro-ungaru are de scopu a restringe libertateã navigatiunii in favòrea Austro-Ungariei. „Romanulu“ este convinsu, cã acést'a restringere ar' trebui se aduca cu sine ruiulu intereseloru economice ale Austro-Ungariei in Bulgari'a si cu deosebire in Romani'a, elu promite, cã va dovedi cu cifre si cu date statistice, cã dèca s'ar' primi ante-proiectulu austriacu, chiaru Austro-Ungariã si Romani'a ar' avé a suferi cele mai mari perdiri. Dorimu, dice „Romanulu“, se sustienemu reciproc cele mai bune relatiuni, inse dupã cum dice proverbulu „clara pacta, boni amici“ (socotela curatã, amici buni) armoniã numai atunci ar' poté se fia durabilã si folositoare, dèca ne-amu intielege asupra intereseloru nòstre imprumutate economice. De aceea este de lipsã a analisã mai antaiu interesele reciproce si a ne dá comptu esactu despre ele, pentru cã se potemu ajunge apoi la o bunã intielegere.

Se telegraféza dela Viena, 28 Sèmbembre: Unu redactoru alu diarului „Die Presse“ a avutu o intrevèdere cu d. Boerescu, ministrulu afaceriloru straine din Romani'a, care s'a explicatu asupra cestiunii Dunarei in modulu urmãtoru: „Regretu cã acést'a cestiune, prin discutatiunea cea viãã a diareloru, a dobènditu importãntiã unei cestiuni politice, in locu de a remanè pe terenulu curatulu economicu. Opositiunea in Romani'a a pusu man'a pe cestiunea Dunarei spre a resturnã Cabinetulu actualulu si a impedeã ori-ce intielegere intre Romani'a si Austri'a. Opositiunea nu va reusi dèca guvernele interesate voru pastrã sãngele rece si spiritulu lorã de dreptate. Romani'a recunósce marele interese ce Austri'a are la Dunare, dér' refusa, ori-ce solutiune care ar compromite interesele sale economice sèu cari ar' calcã asupra suverãnitãtii sale de Statu independentu. Interesele celor douè tieri sunt de natura a putea fi aperate de odatã si chiaru in unele puncte aceste interese sunt indentice.“ — Deci d. Boerescu este convinsu cã se va poté ajunge la o renduialã satisfactòre, cu atatu mai multu, cã interesele naturale ale Austriei si Romãniei reclama, cã cele douè State se intretienã relatiuni amicale.

Rochefort despre bombardarea Dulcigniei.

Henri Rochefort combatè intr'unu articulu interesantulu participarea Françiei la demonstratiunea navalã. Estragemu dinu acestu articulu alu „Intersigentulu“ urmãtoarele :

„A bombardá Dulcigno este o la-
sitate. A fugi de Dulcignoti este asemenea o
sitate. Eata situatiunea in care a adusu diplo-
mática năstra vechiulu renume alu vitejiei năstre.
Impartirea faimăsa a Turciei, sémana cá ou cu ou
in impartirea Poloniei si va dá probabilu totu
actele acele amare. Franči'a, dupa ce s'a pusu
la măs'a acést'a de antropofagi va vedé cá intot-
deauna ducéndose blidele pe dinaintea nasului ei si se
a departá cu stomachulu golu. Dér' chiaru de
ar duce cu stomachulu plinu, operatiunea nu ar'
mai pučinu condemnabila. Desmembrarea Alba-
niei se tiene numai de prim'a plésa, dér' lasa a
gaci teribila a mancare, cu care se va terminá
acestu ospetiu de bombe, nu de pétra. Déca cu
tote astea vr' unu poporu ar' avé unu dreptu la venera-
tiunea năstra, ar' fi acestu poporu albanesu, cáre
ab numele de „Epiru“ a fostu odinióra ultim'a
castiána in contra invasiunei románe. Regele Per-
seu se luptá atunci in contra lui Aemilius Paulus
pentru independentia si autonomi'a statelor sale,
cumu se apera Dulcignoti astadi in contra admi-
ralului Seymour, care, fiindu prea bunu Anglesu,
decátu cá se atace pe inamicu singuru cá genera-
tulu romanu, cere ajutoriulu flotelor a cinci séu
siése natiuni si se pune in mediloculu lor, spre
a fi scutitu din tóte partile. Acesti fi ai vechiului
Epiru representa adi mai numai singuri inteligentia
curagiulu si iubirea de patria in Orientu, asia cá
la Turci mai toti medicii si invetiati sunt Alba-
nesi. De curéndu inca Sultanulu a trebuitu se 'si
pe marele viziru dintre ei. Póte cá tocmai
insusirile superióre ale acestei escelente rasse i-au
fost spre stricatiune. Cu ce dreptu isi i-au ei
voia a'si aperi cetatea, candu in diu'a de astadi
se tiene de bunlu tonu, de a se predá?...”

„Singurulu lucru, ce ne mangaie este speranti'a
in necunoscentia geografica a comandatilor nostri
care a facutu renumite tóte expeditiunile năstre pe
mare si pe uscatu dela 1870 încóce. Asia diceau
in ministeriulu de marina, cá Dulcigno ar' fi sin-
gurulu orasiu, care ar' poté fi bombardatu. La o
percetare mai de-aprópe s'a doveditu inse, cá Dul-
cigno este singurulu orasiu pe intrégulu litoral,
pe care a'lu bombardá este imposibilu. „Cum te
recunosc din acést'a earasi, Margarit'o?“ Ascensu
printr'unu terenu neegal si aperiatu din partea de
spre Mare printr'unu dealu colossalu, orasiulu nici
nu va observa glóntiele ce voru cadé la piciórele
si si va inchipui, cá flotele intrunite dau sal-
tele lor numai spre serbatorirea nascerei noiei in-
ante a Spaniei. Ridiculu, la care ar' poté a-
unge bombardatorii prin situatiunea orasiului, ce
era a se bombardá, fara a semti acést'a, nu a re-
masu ascensu mariloru poteri si deórece e impos-
ibilu de a bombardá, au decisu cá se dé cu tu-
pulu asupra Mozurei, care e situatia mai inainte.
Intiegeti, acést'a e egalu poteriloru. Ei au tri-
misu acolo tunari spre a bombardá, prin urmare
trebuie se bombardeze. Déca nu ai fostu tu, a
fostu fratele teu si déca nu e Dulcigno, este Mo-
zura. Fi-va inse celu pučinu Mozur'a? Cum se
pare si acést'a localitate retransiata e totu asia de
greu a se bombardá pentru inaltimea ei. Faimosulu
Seymour, probabilu unu urmasiu a renumitulu Lord
Seymour, care la noi deveni poporalu sub porecl'a
Lord Arsouille (Lord strengariu), déca suntemu
bine informati, se fi adresatu admiralitati sale ur-
matórea depesia. „Dulcigno nu se póte bombardá.
Mozur'a asemenea. Ce se bombardamu?“ la care,
déca suntemu bine informati, se fi respunsu admi-
ralitatea: „Dieu asia, dupa ce ve aflatu tocmai pe
Marea Adriatica, bombardati Veneti'a; acést'a inca
totu e mai bine decâtu nimica.“

In modulu acést'a glumeti d. Rochefort dá
expresiane ideiloru ce domnescu in tóte cercurile
republicane cu pučina esceptiune. „La France“
arata, cá dintre tóte diarele republicane numai „la
Republique française“ aperi atitudinea Frančiei in
sitiunea demonstratiunei navale.

Raportu tehnicu

Despre starea actuala a Oltului si apelor sale laterale, des-
pre necesitatea si posibilitatea de a efectui regularea aceluia
cu privire la chart'a generala alaturata si datele cuprinse
in aceasta.

(Urmare si fine.)

II. Modulu regulare i.

Necesitatea indispensabila pretinde regularea Oltului pe
2 linii, deórace cele 2 strintori, anume aceea dela podulu
cailor ferate din josu de Agustinu pēna la Bogata si aceea
dela Boiti'a pēna la frontiera langa Turnul-Rosiu, sunt puncte
fizice, unde regularea parte nu e de lipsa, parte nu se póte
efectui, fiindu cursulu apei si in parte si mat'e apei mar-

ginita si fixata de tiermuri stancosi. Acestea 2 linii sunt:

1. Dela Boiti'a in susu pēna la Bogata intr'o estindere
de 126 de kilometri.

2. Dela podulu cailor ferate din josu de Agustinu pēna
la Malnasiu intr'o estindere de 97 kilometri.

Dupa principiile hydrotehnice trebuie regulata mai an-
taiu partea de josu 1-a, celu pučinu in lucrari principale si
dupa aceea partea de susu a 2-a. Acést'a inse nu impedece,
cá unele lucrari se se încépa si esecute pe ambele linii de-
una-data pe bas'a planului de regulare compusu si aprobatu
si sub una si aceasi conducere.

Spre a compune si statorí definitivu unu planu de re-
gulare cu o consemnare acurata de spese se ceru necondition-
natu urmatórele lucrari prealabile:

1. Compunerea unu planu de situatiune acuratu pentru
totu cursulu riului dela Malnasiu pēna la Boiti'a in o me-
sura de 1:5000.— Planulu acést'a de situatiune are se
contiena: totu teritoriulu expusu esundatiunei, tóte intaritu-
rile de scutire, stavilele (gaturile), tóte riuurile si vaile, care
se varsa in Oltu intr'o lungime de 1—2 kilometri, hotarele
fiacarei comune si spetiile de cultura si tóte datele referi-
tórié la regulare.

2. Compunerea planului de Nivou acuratu, ce se re-
cere la aceasta si a profilelor curmezisie necesare, compu-
nerea planului de situatiune intr'o lungime de 243 de chi-
lometri si intr'o latime media de 2 kilometri, asiadér' a
unei suprafetie de 486 de chm. quadrati séu 85000 jugere,
d'inpreuna cu Nivoulu si profilele curmezisie, prelucrarea pla-
nuriloru, computarea speselor si a repartitiuniloru etc. tóte
acestea receru — acordanduse celu pučinu 20 ingineri apti
— unu anu intregu de lucru si computandu tóte salariiele,
diurnele, requititele, lucratori de di, carausiile si alte ero-
gate, spese in suma de celu pučinu de 500 fl. pro chilo-
metru séu peste totu 120000 fl.

Timpulu de véra ar' trebui se se foloseasca spre com-
punerea planuriloru, timpulu de eara spre efectuarea lor,
spre pertractari etc. asia incatu in tómn'a urmatória dupa a-
probarea si acceptarea definitiva a planului se se póta ince-
pe regularea

Deórace regularea in sine — fiindu mijlóce banesci si
si bratie de ajunsu — spre esecutarea s'a totala recere unu
timpu de celu pučinu 10 ani, asiadér' dupa statorirea pla-
nului de regulare generalu ar' trebui fixatu rondulu lucra-
riloru, care au se se esecute in totu anulu una dupa alta.

Procedur'a la inceperea si esecutarea acestorú lucrari
este normata in generalu prin articoli de lege 39 din anulu
1871 si 11 din anulu 1874; si 'si ia voia subsemnatulu
a face urmatórele observari numai cu referire la relatiunile
locale de aicea:

1. La regulare ar' trebui se concureze cu munc'a loru
in relatiune cu pretiulu caseloru, agriloru etc. periclitati nu
numai privati si comunele limitrofe, ci si aceia, cari, desi
locuiescu in departare mai mare de Oltu, totusi tragu unu
folosu indirectu din regularea lui.

2. Comunele si privatii ar' poté prestá materialulu
necesariu: lemne, fasine, petri, petrisiu etc. in natura; tóte
lucrurile de bratie si profesionisti ar' fi inse, dupa parerea
mea, se se esecute neconditionatu pe plata, deórace intrebun-
tiarea muncii in natura la atari lucrari ar' aduce cu sine o
risipa de bratie fara scopu, ceea-ce s'a probatu in comitatulu
acést'a prin tienera in buna stare a drumuriloru comita-
tense.

3. Deórace de prezentu din cauzele susamintite cá
obiectulu principalu se ia in vedere numai regularea Oltului
dela Malnasiu in josu pēna la Turnu-Rosiu, totusi ar' fi de
lipsa, cá deodata séu dupa potintia inca si inainte se se in-
cepa si regularea Oltului dela Malnasiu in susu si aceea a
tutororú apelor de munte, care se varsa in Oltu, celu pu-
činu intr'atata, cá prin sadire de paduri si intarirea coste-
loru sfaramatióse ale muntiloru, intarirea tiermuriloru rupti,
asiediarea de stavile in siesu si teraseri mai mici etc. in
timpuri abnorme pe ape mari dupa putintia se se retiena
ap'a si pietrisiulu din apele de munte si se se impedece, de
a se versa in riulu principalu.

Riuurile laterale, care ar' trebui asigurate inainte de
tóte in modulu acést'a, sunt urmatórele:

1. Valea négra si ap'a ei laterala Tarlungulu. 2. Ti-
misiulu. 3. Ghimbasielulu. 4. Bars'a. 5. Homorodu. 6.
Vargiasiu. 7. Homorodu de langa Galtu. 8. Valea Siercaii
9. Riusioru. 10. Valea Voili. 11. Valea Vistei. 12. Va-
lea Ucei. 13. Valea Cártisiórei. 14. Cibinulu si afara de
acestea inca o suma de ape si gropi mai mici.

Pentru lucrurile, care au se se esecute la apele si riu-
rile acestea laterale este superflu unu planu hydrotehnicu,
care ar' causá spese insemnate, ci este de ajunsu, cá luc-
rarile se se ordoneze din casu in casu la faci'a locului si
se se efectueze sub inspectiunea unu conducétoru tehnicu.
Este imposibilu a computá, celu pučinu aproximativu, spe-
sele, care se receru neconditionatu la regularea Oltului, fara
de a avé unu proiectu hydrotehnicu prelucratu.

Decidétórie la punctulu speselorú sunt inca si urmatórele
intrebări:

1. Cá óre prin regularea cursulu Oltului, prin ser-
pentine mai line si castigarea unei căderi mai continue, con-
struári de valuri iu contra esundariloru se devina acela nu-
mai nestrictiosu?

2. Cá óre este de a face posibilu si plutirea pe Oltu
celu pučinu pentru o marime media a apei?

3. Cá óre se facu totdeodata si preparatiunile necesare
spre a puté udá si deseca agrii limitrofi?

4. Expropriatiunea pamentului necesariu pentru canale,
valuri, asemenea si valorarea patului vechiu castigatu prin
regulare.

Brasiovu, in 27 Iuliu 1880.

Carol Gärtner,
ingineur superioru regescu.

Diverse.

[Industria chibriturilor in Ro-
mania. Cetimu in „Curierulu Financiaru“ Fa-
brič'a dela Filaretu fondata si pusa in miscare de
persone avute si de unu patriotismu netagaduitu,
dupa o functionare de câte-va luni, a fost silita,
se inceteze fabricatiunea din caus'a incapacitati
unui Directore aventurieru, care 'si-a permis a
speculá pung'a si patriotismulu nobililoru fun-
datori in folosulu seu propriu. Nenocirea a fost
atatu de mare, încátu pentru a pune fabrič'a din
nou pe unu picioru perfectu si siguru de functio-
nare, a trebuitu se se arunce la ferarii vechi tóte
masiniile se se inlocuiesca cu altele noue, cladiri.
Tóte aceste reclamandu unu nou capitalu, fonda-
torii avura fericit'a idea si marea siansa de a'si
asociá pe d. Posner si pe d. Tulbure cu unu
capitalu de 150 mii franci si cu sarcina d'a dirige
intreprinderea. Nou'a Directiune, luandu in mani
afacerea, cu petrunderea s'a comerciala si dupa o
munca de cate-va luni din cele mai staruitoře, a
ajunsu se ne ofere dilele acestea primele chibrituri
romanesce esite dintr'o fabrica inzestrata cu cele
mai bune masini si cu o organizare cum la rare
fabrici din Eurp'a se póte vedé. Capacitatea
fabriciei este mare; fabricatiunea inse lucreaza de-
ocamdata intre 10 si 25 millióne chibrituri pe di,
cu perspectiv'a d'a spori acestu numeru in mesura
cu sporirea consumatiunei. Chibriturile, multiamita
escelintei preparatiuni a d-lui chimistu Ioseph
Tzepp, fratele d-lui Tzepp Directore fabriciei de
tutunuri din Romani'a, suntu de o calitate cu
multu mai superióra celoru din Austria, care trecu
de cele mai bune chibrituri din Europ'a. Cu diu'a
de 1 Octombre viitoriu, aflamu cá va incepe pune-
rea in consumatiune publica a acestorú chibrituri.
Romanii, cari n'au lipsitu niciodata de patriotismu
veri de câte ori a fost vorba de a aperi si sustiené
o opera rationala, nu voru lipsi de siguru a intro-
duce in casele lorú chibriturile romane in loculu
chibrituriloru straine. Prin acestu faptu numerariulu,
care trecea pēna acum frontier'a pentru a alimenta
fabricile straine, va remané in tíera pentru a ali-
mentá si sustiene fabricile năstre nationale, dandu-
se in acelasi timpu satisfactiune la o multime de
alte interese mici si mari, publice si private, care
prin natur'a lorú sunt strinsu legate de aceasta
industria... E destulu a aminti aci, cá fabricile
de chibrituri din Vien'a s'au hotaritu a scadé,
pentru un anu séu duoi, la cea mai simpla espre-
siune pretiurile fabricatelorú lorú, pentru a intie-
lege, ce lupta teribila are de sustienutu tenera
năstra industria a chibrituriloru, si ce datoría a-
vemu, guvernulu si poporu, de a face, cá tēner'a
năstra industria se iésa triumfatóre.

[Congressulu igienicu interna-
tionalu], alu treilea pēna acuma, s'a tēnutu
in lun'a lui Septembrie a. c. la Turinu. Vre-o cinci
sute de membri ai congressului erau presenti la
deschiderea lui solemnela, la care a asistatu si mi-
nistrulu de justitia italianu. Din partea Romaniei
era de faci'a dlu Dr. Felix, elu salutá intr'unu
frumosu discursu Turinulu dicēdu: „cá este ora-
siulu gloriosu, patri'a unuia din cei mai eroici com-
panioni ai expeditiunei lui Traianu, care a infini-
tiatu coloni'a dacica pe marginea Dunarei.“ — A-
cestu congressu a alesu intre altele o comisiune
de 15 membri, cu insarcinarea de a redactá unu
memoriu in caus'a arderei facultative
a cadavrelorú, spre a'lu inaintá guverne-
loru. In acést'a comisiune se afla si d. Dr. Felix,
densulu a fostu si unulu din presiedintii onorari
alesi de congressu.

(Voluntari greci.) Astadi, la órele
6 si jum. diminétia, dice „Vocea Covurluiului“ de
Marti, a trecut prin portu unu vaporu anglesu,
ducēdu pe dēnsulu mai multu de 200 tineri greci

voluntari, imbracati, atatu din Braila catu si din Galati. In trecerea prin portu, erau suiti pe franghiele vaporului, precum si pe cuverta, strigandu: Ura! la a caroru aclamatiuni raspundea publiculu ce era pe malu. Astfelu a duratu tota trecerea pena au esitu din portu. Vaporulu era ornatu cu trei bandiere, una engleza, un'a francesca la catargulu din urma, si un'a elena la catargulu de dinainte, pe cari in continuu le scoborau si redicau in semnu de adio.

[Le pays des Tziganes — Tiér'a Tiganiloru.] Diarulu „Függetlenség“ i se serie din Paris urmatorea intemplantare vesela, ce s'a petrecutu de curendu intr'unu salonu din cele mai distinse ale capitalei francesce. Unu negutiatoru teneru din Budapesta, totodata locotenentu de reserva a unui regimentu de husari, a fostu introdusu intr'o familia distinsa din Faubourg Saint Germain de catra unu attaché alu ambasadei nostre. Indata ce atasiatulu a prezentatu pe strainulu imbracatu in uniforma cá pe unu Unguru, disparu una din dame, o marchiza, pentru a se întorce indata cu o violina stralucita, pe care o presinta locotenentulu cu unu zimbetu amabilu si cu cuvintele: „Me rogu aveti bunetatea, a ne produce ceva?“ Tenerulu, unu bunu soldatu si negutiatoru, dér' unu reu musicantu, respunde perplecsu: „Dér', scusati, eu... in adeveru nu potu...“ Cum, domnulu meu, d-ta esti unu unguru si nu dici din violina? Pena acuma inca toti Ungurii, cari s'au vedutu la noi, au purtatu aceeasi uniforma si au disu escelentu din instrumentu. D-ta esti din „Pays des Tziganes“ a lui Tissot si nu poti dice din violina? Locotenentulu de husari a trebuitu se-si dé multa silintia, a face pe dama se intieléga, cá nu fia-care, ce pórtá nadragi rosii, este violinistu, si cá nu fia-care Unguru este unu Tiganu.

[Nihilistii] ear' au inceputu a dá semne de vieatia. Diarulu „Sozialdemocrat“ din Zürich afla cá cele doue mine descoperite la drumulu de feru din Iecaterinoslav contineau dinamitu, nu érbá de pusca. Dupa descoperire au urmatu multime de arestari in Livadi'a si in Moscva. — Din Petersburg se anuntia, cá Nihilistii au ameniatu in 14 Sept. orasiulu Serdopolu, cá 'lu voru arde. Locuitorii de frica au veghiatu tota nóptea. Nu a arsu nimicu in acea nópte, inse monumentele din cimenterie au fostu derimate si multe cadavre aruncate afara din morminte.

[Condamnatiune la mórte pentru o butilia de coniacu.] Diarulu finlandesu „Tapio“ serie, cá in orasiulu Kuopio s'a condamnatu la mórte prin stréngu lucratorulu Abelia, pentru c'a furatu o butilca de coniacu, folosindu-se de incendiulu, care consumá o casa. Furtulu, pe timpulu incendiului, dupa codicele criminalu finlandesu din anulu 1734, este clasificatu intre crimele cele mai imorale (nidingsstöld) si elu se pedepsece cu mórtea.

[O descoperire.] Se serie din Aten'a catra „Gazet'a de Augsburg“, cá la muntele de Athos, d. Bokkos, studentu in teologia, a descoperitu in manastirea Iberiloru manuscrisele celebrulu Photius de Constantinopole, copriindu siese-spre-diece homeliu, doue discursuri asupra principiloru corporiloru, doue-diece si cincii epistole inedite asupra credintiei inreprosiabile, si in fine espunerea deliberatiuniloru primulu si alu doilea Sinodu la Constantinopole. Tóte aceste scrieri voru fi in curendu publicate.

[Fabricatiunea dintiloru falsi in Americ'a.] In Statele-Unite din Americ'a de Nord se numera 12,000 dentisti. Dupa „Dental Laboratory“, Statele-Unite intrebuinteaza pe anu pentru plumbuirea dintiloru stricati, o jumetate tona de auru curatu, pretiulu caruia se urca la 500,000 dolari. Dupa calcululu, ce face susmentionatulu diaru, in timpu de 300 de ani tota monet'a de auru din Statele-Unite va fi intrebuintiata in acestu scopu. Pe fiacare anu in aceste State se fabrica aprópe 3,000,000 dinti artificiali. „Rom.“

Revista bibliografica.

[Arithmetică.] Esercitiu practice cu numerii dela 1 pena la 100,000 dupa sistemulu decadicu pentru incepetorii din anulu alu patrutea de Dometiú Dogariu, invetiatoriu la scóla primara din Satulungu. — Cele patru operatiuni fundamentale cu numerii intregi, cu numerii decimali si cu numerii de mai multe numiri — Manualu esaminatu de-o comisiune de invetiatori si profes-

sori. Brasiovu. Editur'a librariiei: Heinrich Zeidner 1880. Acestu manualu este o continuare a manualeloru scrise de acelasiu autoru pentru elevii din anulu alu II-lea si alu III-lea. Pretiulu 35 cr. 8° micu, 76 pag. In prefația dice autorulu:

„. . . Materialulu de esercitiu l'am impartitu in 3 sectiuni si anume: Sectiunea I.: Calcululu cu numerii intregi de o numire. Sectiunea II-a: Calcululu cu numerii decimali si sectiunea a III-a: Calcululu cu numerii intregi de mai multe numiri. In fiacare sectiune urméza cele 4 operatiuni fundamentale,

a) verbalu si b) in scrisu. Numerii decimali i am luat dupa numerii intregi simpli din acelu motivu, cáci toti pedagogii si matematicii de renume sunt de acordu, cá frangerile decimale au se urmeze indata dupa numerii intregi de o numire. Materialulu preste totu l'am tractatu in modu intuitivu, conformu desvoltarei eleviloru, tienendu contu de principiile pedagogiei moderne si de impregiurările speciale ale poporulu nostru.“

[Annalile Reuniunii Invetiatoriloru Romani Selagianii] Periodulu primu 1869—1880; compusu din incredintiarea adunarei generale de Gavrilu Trifu, vice-presedinte. Gherl'a imprimeria „Georgiu Lazaru.“ Pretiulu acestoru Annale este de 40 cr.; ele contieniu pe 80 de pagine urmatorea materia:

Prevorbire. I. Istoria scurta a reuniunii dela infiintarea ei pana la anulu 1880. II. Vorbire de deschidere a presedintelui cu ocaziunea adunarii generale tienuta in Bocsi'a Romana la 15 Maiu 1877. III. Referatulu vicepresedintelui despre activitatea reuniunii in anulu 1879. IV. Vorbire despre lips'a, folosulu si modulu infiintarii fonduriloru scolastice, tienuta de vicepresedintele Gavrilu Trifu la adunarea generala din 1876. V. Vorbire despre crescerea si instruirea fetiteloru, tienuta de vicepresedintele Gavrilu Trifu la adunarea generala din 1877. VI. Vorbire despre lips'a si mediulócele crearii biblioteceloru populare si scolare tienuta de vicepresedintele Gavrilu Trifu la adunarea generala din 1878. VII. „Despre scóla de pomaritu si lips'a ei“, disertatiune cetita de notariulu reuniunii Joanu Hendea la adunarea generala din 1879. VIII. Starea materiala a reuniunii in anulu 1879. IX. Protocolulu adunarei generale din 1879. X. Statutele reuniunii. XI. Regulamentu pentru tienerea propuneriloru de proba. XII. Instructiune pentru manipularea cassei reuniunii. XIII. Statute pentru fondurile scolastice infiintate in Silvani'a. XIV. Administratiunea reuniunii. XV. Membrii reuniunii.

[„Anticritic'a brosiurei anonime] publicate asupra celoru doue congrese nationale bisericesci din 1873 si 1874, scrisa de mai multi deputati ai maioritatii congresselor dela 1873 si 1874. Pretiulu 25 cr., Sibiu, Tipogr. S. Filtsch (W. Krafft) 1880.

Scire ultima. Vien'a 30 Sept. Scirea cá Albanesii ar' fi datu focu Dulciniei nu se adeveresece. Pórtel' i s'a datu terminu de predare pena la 3 Octobree.

Nr. 240/1880.

Concursu

In urm'a conclusulu adunarei generali a Asociatiunii transilvane tienuta in Turda la 9 Augustu a. c. se escrie concursu pentru urmatorele adjutorie:

1. Unu adjutoriu de 25 fl. de la societatea „Transilvania“ pentru unu invetiacelu de messerii, care pre langa alte atestate vá avé de a substerne si contractulu inchieatu cu maestrulu;
2. Unu adjutoriu de 20. fl. din fundatiunea „Tofaléna“ pentru unu sodalu séu invetiacelu de messerii; la acestu stipendiu se voru preferi intre altii fiii nascuti din familiile tofalene.

Concurentii au de a-si substerne subscrisulu comitetu pana in 25. Octobree a. c. suplicele loru instruite cu atestatu de botezu si de portare morala, precumu si cu adeverintia de la maestrulu respectivu despre desteritatea si diliiginti'a in maiestria cu care se ocupa.

Sibiu, 18 Septembrie 1880.

Comitetulu Asociatiunii transilvane.

Nr. 240/1880.

Concursu

Conformu conclusulu adunarei generali a Asociatiunii transilvane tienuta in Turda la 9 Augustu a. c. se publica concursu precumu urméza:

1. Unu stipendiu de 70 fl. v. a. pentru unu tineru, care cerceteza vre o scola reala din patria;

2. Unu stipendiu de 60 fl. v. a. pentru unu ascultatoriu de agronomia;

3. Unu stipendiu de 60 pentru unu elevu de pedagogia in patria;

4. Unu stipendiu de 60 fl. din fundatiunea „Galliana“ pentru unu gimnasistu;

5. Duóe stipendie de câte 60 fl. pentru tineri séu tinere, cari cerceteza vre unu institutu de maiestrii séu de industria in patria.

Concurentii la aceste stipendii au de a-si substerne suplicele loru la subscrisulu comitetu pena in 25. Octobree a. c., instruite cu atestatu de botezu si de paupertate, precumu si cu testimoniulu de pe semestrulu II alu anulu scolasticu 1879/80.

Sibiu, 18. Septembrie 1880.

Comitetulu Asociatiunii transilvane.

Cu 1 Octobree st. v. 1880 se incepe unu nou abonamentu pe ultimulu cuartalu la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fórnóstre, alu caroru abonamentu a espiratu cu 30 Septembrie st. v. 1880, se binevoiesca a si'lu reinói de cu vreme, pentru cá diariulu se li póta tramite regulatu.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprópe* de locul, unde locuiescu.

Pretiulu abonamentulu la „Gazet'a Transilvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiovu.

Ernaticu de vite.

Pe mosi'a Darabani, judetiulu Dorohoiu, gasindu-se fenu de cea mai buna calitate si pasune imbelsiugata si intinsa, — mocanii cu oi, cá séu ori-ce altu soi de vite sunt primiti la ernaticu cu conditionile cele mai favorabile. Atatu in privirea indemanariloru cátu si a pretiului a se dressá directu la Curtea mosiei. 6—6

A N U N C I U.

Am onóre a incunoscintiá onoratu publicu cá in 25 Septembrie st. n. a. c. deschidu **Restauratiune** in tégulu boiloru, deasupra pasagiului intunecat (Dunkler Gang) in casele Dlui advocatu Iosifu Puscariu, adaptate din nou cu 7 odai bine arangiate. Provisionatu cu cele mai bune vinuri noue si vechi cu bucataria buna, oferindu si unu servitiu prompt speru a satisfacé cereriloru on. publicu si me rogu a fi onoratu cu cercetarea ospetariei mele.

Se potu face la mine si abonamentu pentru prandiu si cina cu pretiuri moderate.

Ioanu Capatina

2—3

ospetariu.

Pretiurile platiei

din 1 Octobree st. n. 1880

	Hectolitru.	fl. cr.		Hectolitru.	fl. cr.
Granu	fruntea	8.—	Mazerea	6.—	
	midulocu	7.50	Lintea	8.—	
	de diosu	7.—	Fasolea	4.80	
Mestecatu		6.—	Cartofi	1.—	
Secara	frumosa	5.30	Sementia de inu	12.10	
	de midulocu	5.10	„ de cânepa	4.70	
Ordiulu	frumosu	3.70		1 Chilo.	fl. cr.
	de midulocu	3.40	Carne de vita	—	—
Ovesulu	frumosu	2.10	„ de rimatoriu	—	—
	de midulocu	2.—	„ de berbece	—	—
Porumbulu		5.—		100 Chile.	fl. cr.
Meiu		5.15	Seu de vita prospetu	—	—
Hrisca		—	„ „ topitu	—	—

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gött si fiu Henricu.